

HUNGAROLÓGIA ÉS VALLÁSTUDOMÁNY

Konferenciabeszámoló

Pécs, 2016. augusztus 22-27.

VOIGT VILMOS

A VIII. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszusra 2016. augusztus 22-27-e között Pécssett került sor. Az immár három évtizede megalakult Nemzetközi Magyarságtudományi Társaság az egyetlen olyan nemzetközileg elismert fórum, amely éppen a hungarológiát, a magyarságtudományt műveli. Jelentőségét jelzi, hogy pécsi kongresszusán mintegy 40 szekcióban több mint 300 előadás hangzott el. A Társaság kezdettől fogva a magyar filológia (azaz elsősorban az irodalom és nyelv) kérdéseivel foglalkozott. Csak később jelent meg a történelem, a művelődéstörténet, olykor a zene és a művészet, stb. A néprajz kezdettől fogva jelen volt. Főként a népi vallásosság kutatói is szót kaptak – ám nem önálló „szekcióként”, hanem más témák között. Időközben azonban megváltozott a hazai tudományos megoszlás: minket ebből az érint a leginkább, hogy a publikációkban és a felsőoktatásban egyre több „vallási” tárgyú téma került elő. Évek óta szorgalmaztam, hogy a Társaság önálló szekcióban fogja össze a hazai vallástudományt (nemcsak a népi vallásosságot). Noha nem olyan önállósággal, ahogy szerettem volna – a pécsi kongresszuson a helyzet (némileg) megváltozott.

„Vallási kultúra a Kárpás-medencében” címmel az első két napon 8 ülésben 10 ilyen előadás hangzott el. A szervezők (Peti Lehel, Pócs Éva, Tánczos Vilmos és felülrótt) néhány kiemelt téma köré csoportosították a bejelentett előadásokat: *Etnikai határok, vallási identitás, vallási kisebbségek – A nyugati és a keleti kereszténység: határok, kölcsönhatárok, ellentétek – A hagyományos vallásosság átalakulása, új vallási jelenségek, modernizáció, globalizáció, migráció -- Ünnepek, rítusok, folklór.* A szervezők maguk is ilyen szempontból készítették előadásukat. Az előadások szó szerint a honfoglalás korától a mai tűzönjárásig és az „új mitológiák” szervezéséig terjedtek. Természetesen a kongresszus több száz előadása között voltak értékes, szinte pontosan vallástudományi tárgyúak is. A négy plenáris előadás egyikeként, a nyitó ülésen hangzott el „A vallási kultúra fázisai a Kárpát-medencében” c. előadásom, amelyben tüzetesebben csak a reformáció koráig vezethettem végig a szálakat. Elvben ezt a deklaratív előadást mindenki meghallgathatta, ha már Pécssett volt.

Mint hogy a teljes kongresszusi anyag legalább tíz nyomtatott kötetbe férne csak bele, azon kellene gondolkozni, hogy külön kiadványként a szekció eredményeit tegyék közzé. Ehhez azonban szponzor szükségeltetne (mint mindig). Csak néhány előadástémát sorolva: a honfoglaló magyarság régészeti anyagának vallási értelmezése – a kisebb protestáns egyházak történeti gyökerei – magyar-lengyel búcsús kapcsolatok – ortodox keresztény vallásos gyógyítás Erdélyben – ráolvasások a latin és bizánci kereszténység határán – a „keresztény társadalom vége”, és ami utána következhet – az erdélyi Mária-rádió – új magyar, újmagyar? mitológia – magyar misék a moldvai csángók körében – a vallásos könnyűzene – gyermekmondókák vallási „olvasatai” – témáikban és módszereikben jelzik a sokrétűséget és aktualitást.

Bárcsak megjelenne egy ilyen kötet! (További információk elérhetők a Nemzetközi Magyarságtudomány Társaság révén: nmtt@iif.hu, illetve honlapján: <http://hungarologia.net>. Reméljük, hogy a hungarológia és a magyar vallástudomány kapcsolatai érdemben fejlődnek majd.